

Pedagojik Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pedagojik Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28978>

Özet

Pedagojik Yeterlik Ölçeği, A. Kazancı Tınmaz tarafından 2013 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş psikolojik bir ölçektir. Ölçeğin temel amacı, üniversite öğrencilerinin bakış açısıyla öğretim elemanlarının **pedagojik yeterliklerini** değerlendirmektir. Bu ölçek, öğretim elemanlarının ders verme becerileri, öğrenciyle etkileşim, materyal geliştirme ve sınıf yönetimi gibi pedagojik boyutlardaki yetkinlik düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmeyi hedefleyerek, yükseköğretimde öğretim kalitesinin artırılmasına yönelik değerli geri bildirimler sağlayabilmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Pedagojik yeterlik, öğretim elemanı, öğrenci görüşleri, eğitim psikolojisi, ölçek geliştirme.

Yazarlar

A. Kazancı Tınmaz

Amaç

Pedagojik Yeterlik Ölçeği, üniversite öğrencilerinin gözünden öğretim elemanlarının **pedagojik yeterliklerini** değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, öğretim elemanlarının ders verme, öğrenciyle etkileşim, materyal geliştirme ve sınıf yönetimi gibi alanlardaki yeterlilik düzeylerini objektif bir şekilde ölçmektir. Bu sayede, yükseköğretimde öğretim kalitesinin artırılmasına yönelik geri bildirimler sağlanmasında hedeflenmektedir.

Bu ölçek, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara katkıda bulunarak, öğretim elemanlarının güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini belirlemede bir araç olarak kullanılabilir. Ölçekten elde edilen veriler, öğretim elemanlarının mesleki gelişim programlarının tasarlanmasında ve eğitim politikalarının oluşturulmasında önemli bir rol oynayabilir.

Yapı

Pedagojik yeterlik, genel olarak bir eğitimcinin etkili öğretim yapabilmesi için sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumlar bütünü olarak tanımlanır. Bu ölçek, öğretim elemanlarının ders anlatma becerileri, öğrenci motivasyonunu artırma kapasiteleri, öğrenme ortamını düzenleme yetkinlikleri, ölçme ve değerlendirme yaklaşımları ile öğrenci geri bildirimlerine açık gibi çeşitli boyutları kapsayan karmaşık bir yapıyı ölçmeyi hedefler.

Ölçek geliştirme sürecinde, pedagojik yeterliğin alt boyutlarının belirlenmesi ve bu boyutları temsil eden maddelerin oluşturulması kritik öneme sahiptir. Bu yapı, genellikle teorik çerçeveler

ve ilgili literatür taraması sonucunda ortaya konular ve daha sonra **faktör analizi** gibi istatistiksel yöntemlerle doğrulanır. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı öğrencilerin algıları üzerinden değerlendirerek, öğretim elemanlarının pedagojik performansına dair kapsamlı bir profil sunar.

Geçerlik

Geçerlik, bir ölçme aracının ölçmek istediği özelliği ne derece doğru ve eksiksiz ölçtüğünü ifade eder. Pedagojik Yeterlik Ölçeği'nin geliştirme sürecinde geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Bu çalışmalar genellikle **kapsam geçerliği**, **yapı geçerliği** ve **kriter geçerliği** gibi farklı boyutlarda ele alınır.

Yapı geçerliği için **faktör analizi** teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumu incelenmiştir. **Kapsam geçerliği** ise uzman görüşleri alınarak ölçek maddelerinin ölçülmek istenen pedagojik yeterlik boyutları yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmese de, bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilen bir ölçek için bu tür çalışmaların detaylı bir şekilde yürütüldüğü beklenir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, bir ölçme aracının tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder. Pedagojik Yeterlik Ölçeği'nin güvenirlilik analizlerinde, iç tutarlılık katsayısı olarak **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplandığı varsayılmaktadır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü gösterir.

Yüksek bir **Cronbach Alfa** değeri, ölçeğin iç tutarlılığının güçlü olduğunu ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenirliliği gibi yöntemlerle ölçeğin farklı zamanlarda benzer sonuçlar verip vermediği de incelenmiş olabilir. Orijinal tezde bu değerler belirtilmemiş olsa da, ölçeğin bilimsel standartlara uygun bir şekilde geliştirildiğini varsayarak, yeterli düzeyde güvenirlilik değerlerine ulaşıldığı düşünülmektedir.

Faktör Analizi

Pedagojik Yeterlik Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla **faktör analizi** tekniklerinin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Özellikle **açıklayıcı faktör analizi (AFA)**, ölçek maddelerinin altında yatan temel boyutlar veya faktörleri belirlemek için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu analiz, ölçeğin pedagojik yeterliğinin hangi alt boyutları (örneğin, öğretim yöntemleri, iletişim becerileri, ölçme-değerlendirme) ölçtüğünü ortaya koyar.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, her bir faktörün ilgili maddelerle tutarlı bir şekilde yüklendiğini göstermelidir. Bu süreç, ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumlu olduğunu ve ölçülen yapının geçerli olduğunu kanıtlamada kritik bir

ad?md?r.

Enstrüman

Test Türü: Öğrenci Görüşlerine Dayalı Değerlendirme Ölçeği / **Geliştirme Ölçeği**

Format: **Likert Tipi Ölçek** (Genellikle 5'li veya 7'li derecelendirme, örneğin "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (öğretim elemanların? de?erlendiren)

Ya? Grubu: Yükseköğretim seviyesindeki öğrenciler (genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Ölçek, A. Kazancı T?nmaz'ın 2013 yılında **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**'nde sundu?u yüksek lisans tezinde geli?tirilmi?tir. Bu nedenle, geli?tirme a?amas?nda örneklem olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ndeki öğrenciler kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan (üniversite öğrencilerinden), öğretim elemanların?n pedagojik yeterliklerini belirli maddeler üzerinden de?erlendirmeleri istenmi?tir. Bu, bir tür öz bildirim veya de?erlendirme anketidir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim, yükseköğretim, öğretmen yeterlikleri, ölçme ve de?erlendirme, öğrenci algısı?

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yazın?ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

Yayınlar, Ücretler ve Ölçek Yayı?

Ölçek Yayı: 2013 (A. Kazancı T?nmaz'ın yüksek lisans tezinin tamamlandığı y?).

Yayınlar ve Ücretler: Ölçek, bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geli?tirildi?i için genellikle akademik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlarda, orijinal kaynağa atıfta bulunularak ücretsiz olarak eri?ilebilir olmas? beklenir. Ticari kullan?mlar veya geni? çaplı uygulamalar için yazar veya ilgili

üniversiteden izin alınması gerekebilir. Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [pedagojik-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Kazancı Tınmaz, A. (2013). Öğrenci görüşlerine göre öğretim elemanlarının **pedagojik yeterlikleri**. (Yayınlanmamış **Yüksek Lisans Tezi**) **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, Samsun.

Tez bağlantısı için: [tez.yok.gov.tr](#)

Pedagojik Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelere erişim için lütfen referans verilen yüksek lisans tezine başvurunuz.